

Kære Sofie Carsten Nielsen

Ingen har interesse i, at Danmark uddanner studerende til arbejdsløshed. Derfor støtter Danske Universiteter udmeldingen om, at man skal begrænse optaget på uddannelser, der over en længere periode har haft betydelig overledighed. Det var også baggrunden for, at Danske Universiteter i løbet af 2014 har arbejdet på en model, som kan danne udgangspunkt for en koordineret reducere af pladser på udvalgte universitetsuddannelser.

Danske Universiteter mener dog, at der er en række vigtige hensyn at tage, når man udarbejder en model for beskæring af uddannelsespladser.

For det første skal man sikre, at de studerende, der allerede er i gang med en bacheloruddannelse, har mulighed for at afslutte deres studier med en kandidatuddannelse. Ingen er tjent med, at vi begrænser mulighederne for de studerende, som allerede er i gang med en uddannelse. Her skal vi i endnu højere grad fokusere på at tilbyde undervisning med en høj forskningsfaglig kvalitet og med inddragelse af aktiviteter, der styrker de studerendes mulighed for at komme i beskæftigelse efter endt uddannelse. En lang række af de danske universitetsuddannelser har i de seneste år styrket samarbejdet med det private erhvervsliv for at inddrage elementer i undervisningen, der kan øge de studerendes forståelse af erhvervslivets udfordringer - de danske humaniorauddannelser har gjort en særlig indsats på dette område.

For det andet bør man sikre et fleksibelt dansk uddannelsessystem, struktureret efter Bologna-aftalens principper. Det betyder, at vi skal sikre mobilitet mellem bachelor og kandidatniveau - både mellem uddannelser og mellem institutioner. Vi skal sikre, at bachelordimittenter har gode muligheder for at vælge kandidatuddannelser, som giver dem bedre beskæftigelsesmuligheder eller som bedre harmonerer med den faglige specialisering, som de ønsker sig for deres uddannelse. Mange humanistiske studerende søger at kombinere forskellige fagligheder i forbindelse med deres overbygning for at sikre bedst mulig relevans i forhold til arbejdsmarkedet. Det kræver et fleksibelt uddannelsessystem, hvor der er mulighed for at skifte mellem bachelor- og kandidatuddannelser - også på humaniora. Vi skal også sikre, at der er gode muligheder for videreuddannelse for de danske professionsbachelorere. Og vi skal sikre et system, hvor frafald kan blive til omvalg, så flest mulige studerende får mulighed for at gennemføre en videregående uddannelse, selvom de valgte forkert i første omgang.

For det tredje skal vi sikre et uddannelsessystem, der fremmer internationalisation at home. De danske universitetsstuderende skal uddannes i stærke internationale forsknings- og uddannelsesmiljøer med gode muligheder for at skabe netværk til studerende fra hele verden. Det er både en prioritet for Uddannelses- og Forskningsministeriet og for de danske universiteter. Derfor har der også længe været fokus på de danske universiteters evne til at tiltrække udenlandske studerende til hele kandidatuddannelser. En evne, som ifølge en DREAM-undersøgelse udført for Uddannelses- og Forskningsministeriet i april 2014, har betydelig samfundsøkonomisk potentiale. Hvis vi fortsat skal have mulighed for at tiltrække udenlandske studerende til vores uddannelser, skal der være tilstrækkelig råderum på vores kandidatuddannelser. Det betyder, at der skal være plads til flere end blot de danske bachelordimittender, som har retskrav på en kandidatuddannelse.

Hvis vi skal tage de ovennævnte tre hensyn, mener vi, at den bedste vej til at indfri målet om at reducere antallet af studerende, der uddannes fra uddannelser med markant overledighed, er en model, hvor man skærer i antallet af uddannelsespladser på bachelorniveau i stedet for på kandidatniveau.

Danske Universiteters forslag til dimensionering

Vi foreslår derfor, at uddannelses- og forskningsministerens udmeldte mål på en reduktion på 2.363 kandidatpladser flyttes til en beskæring på 3.000 bachelorpladser på uddannelser inden for de særligt ledighedstruede fagområder. Beskæringen foretages i forhold til bacheloroftaget i 2013, og den indfases over de næste tre år for at give de faglige miljøer mulighed for at tilpasse sig den betydelige ændring i kapacitet.

Samtidig tager vi i vores forslag udgangspunkt i den allerede udmeldte fordeling mellem institutionerne. Således vil en fordeling af reduktionen følge den relative fordeling mellem institutionerne fra Uddannelses- og Forskningsministeriets model.

	Nedskæring (KA),		Tilsvarende fordeling af 3.000 pladser (BA)
	UFM's model	%-vis fordeling	
KU	614	26,0 %	780
AU	525	22,2 %	667
SDU	382	16,2 %	485
RUC	140	5,9 %	178
AAU	548	23,2 %	696
DTU	9	0,4 %	11
CBS	132	5,6 %	168
ITU	13	0,6 %	17
I alt	2.363	100 %	3.000

Vi foreslår endvidere, at universiteterne får en vis frihed til at flytte på beskæringen, så ledelserne i samspil med blandt andet aftagerpanelerne kan vælge at flytte en del af beskæringen til uddannelser, der ikke er omfattet i ministeriets dimensioneringsudspil. Herved kan man tage bedre højde for udvikling i uddannelserne over de seneste par år og løbende tilpasse uddannelsesudbuddet til de fremtidige perspektiver på arbejdsmarkedet.

Vi foreslår også, at bachelordimitter igen får mulighed for at supplere og derefter flytte til fag med bedre beskæftigelsesmuligheder end den kandidatuddannelse, de har retskrav til. Det vil give et mere fleksibelt uddannelsessystem, og det vil give de bachelordimitter, der allerede har valgt uddannelse, bedre mulighed for at skifte spor til uddannelser, der traditionelt har haft bedre beskæftigelsesmuligheder.

Endelig foreslår vi, at uddannelses- og forskningsministeren og de enkelte institutioner indleder en dialog om de få ledighedstruede kandidatuddannelser, der optager en stor andel studerende uden retskrav. Her kan der for eksempel være mulighed for at sætte et loft over kandidatoptaget henover de næste tre til fire år.

Vi ser den ovenstående løsning som en mulighed for at fastholde den politiske målsætning om at reducere optaget på ledighedstruede uddannelser og samtidig undgå de u hensigtsmæssige komplikationer, som vil følge af en dimensionering på kandidatniveau. Samtidig er modellen så enkel, at man hurtig kan få en aftale i hus uden yderligere beregninger og udredning af antagelser.

Vi går selvfølgelig meget gerne i dialog om forslaget, hvis der skulle være uafklarede spørgsmål.

Med venlig hilsen

Ralf Hemmingsen
Formand for Rektorkollegiet